

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ОСНОВИ ХУДОЖНЬОГО
ПЕРЕКЛАДУ”

(спецкурс для бакалаврів
філологічних спеціальностей)

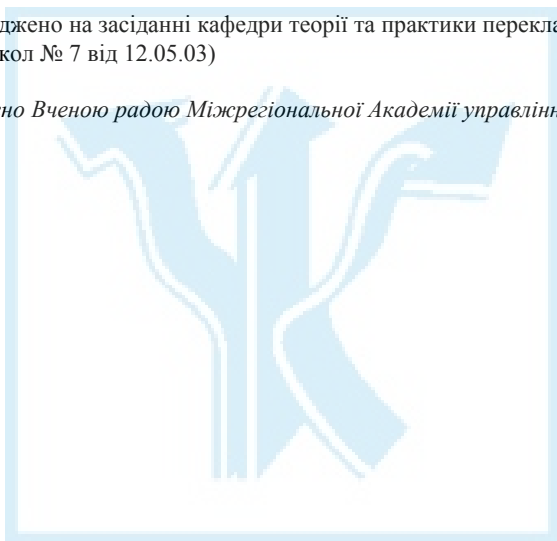
МАУП

Київ 2003

Підготовлено кандидатом філологічних наук, доцентом *Н. С. Хоменко*

Затверджено на засіданні кафедри теорії та практики перекладу
(протокол № 7 від 12.05.03)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Хоменко Н. С. Навчальна програма дисципліни “Основи художнього перекладу” (спекурс для бакалаврів філологічних спеціальностей). — К.: МАУП, 2003. — 10 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Основи художнього перекладу”, вказівки до самостійної роботи, форми поточного та підсумкового контролю, питання до заліку, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2003

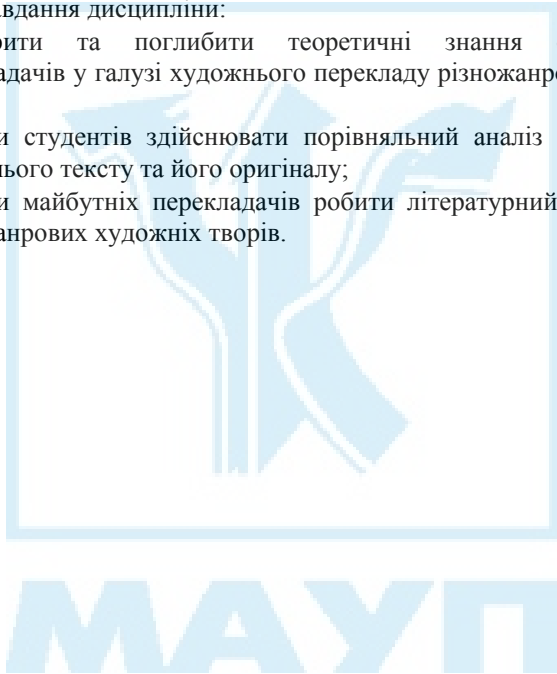
ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Спецкурс з основ художнього перекладу спрямований на підготовку фахівця-перекладача високого рівня. Спецкурс студенти вивчають після засвоєння таких базових теоретичних дисциплін, як “Теорія та практика перекладу”, “Порівняльна грамати́ка”, “Порівняльна лексиколо́гія”.

Мета дисципліни — розширити та поглибити теоретичні знання студентів з основ художнього перекладу, а також сформувати стійкі вміння літературного перекладу художніх текстів різних жанрів (прози, поезії, драматургії).

Основні завдання дисципліни:

- розширити та поглибити теоретичні знання студентів-перекладачів у галузі художнього перекладу різножанрових текстів;
- навчити студентів здійснювати порівняльний аналіз перекладу художнього тексту та його оригіналу;
- навчити майбутніх перекладачів робити літературний переклад різножанрових художніх творів.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“ОСНОВИ ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ”

№ пор.	Назва теми
1	Актуальні проблеми художнього перекладу
2	Порівняльний аналіз перекладу художнього тексту та його першотвору
3	Переклад прозового твору і сучасна літературна мова
4	Проблеми поетичного перекладу
5	Особливості перекладу драматургічних творів

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“ОСНОВИ ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ”

Практичні заняття

Тема 1. Актуальні проблеми художнього перекладу

Мета: розглянути актуальні проблеми художнього перекладу.

Питання до обговорення

1. Основні теорії художнього перекладу: загальна теорія художнього перекладу, часткові теорії перекладу, критика художнього перекладу, літературознавча критика перекладу.
2. Суть художнього перекладу.
3. Функції і методи художнього перекладу.
4. Потреба збереження образів художнього твору.
5. Історія українського художнього перекладу І. Франка, М. Старицького, М. Рильського, П. Тичини, М. Лозинського, М. Бажана, П. Куліша, В. Вера, В. Мисика, Г. Кочура, М. Лукашата та інших.

Література: а) основна [1; 6; 7; 9; 12];

б) додаткова [3; 8; 14; 16; 17]

Тема 2. Порівняльний аналіз перекладу художнього тексту та його першотвору

Мета: розглянути порівняльний аналіз перекладу художнього тексту та його першотвору.

Питання до обговорення

1. Структура художнього твору і переклад.
2. Відповідність перекладу першотвору.
3. Індивідуальність автора і особистість перекладача.
4. Деталь і ціле в художньому перекладі.

Література: а) основна [1; 5; 6; 9; 12];
б) додаткова [3; 8; 7; 11; 14; 18]

Тема 3. Переклад прозового твору і сучасна літературна мова

Мета: розглянути особливості перекладу прозового твору.

Питання до обговорення

1. Види прозових творів.
2. Особливості перекладу прозових творів.
3. Стил ь і стилізація при перекладі прозових творів.
4. Ідейна образна структура прозового твору.
5. Лексичні, морфологічні та синтаксичні труднощі при перекладі прозових творів.
6. Особливості перекладу творів О. Уайльда на українську мову. Естетика автора і мова перекладача.

Література: а) основна [1; 7; 10; 13; 14];
б) додаткова [3; 8; 11; 18]

Тема 4. Проблеми поетичного перекладу

Мета: розглянути проблеми поетичного перекладу.

Питання до обговорення

1. Ознаки вірша.
2. Переклад силабо-тонічних віршів.
3. Переклад силабічних віршів.
4. Передача античного (метричного) вірша.

5. Сонети В. Шекспіра в перекладах Д. Паламарчука, Д. Павличка, І. Франка, В. Карського (порівняльний аналіз).
6. Вірші Байрона “Хотів би жити знов у горах”, “В альбом”, “Ти плачеш” та інші в перекладах П. Грабовського, П. Куліша, Д. Паламарчука, В. Мисика (порівняльний аналіз).
7. Вірші Р. Бернса в перекладах М. Лукаша, В. Мисика, С. Маршака, П. Грабовського. Проблема створення образу в поетичному перекладі.

Література: а) основна [1; 6; 13; 15; 16];
б) додаткова [3; 5; 9; 11; 18]

Тема 5. Особливості перекладу драматургічних творів

Мета: розглянути особливості перекладу драматургії.

Питання до обговорення

1. Види драматургічних творів.
2. Принципи еквівалентності.
3. Естафета перекладів як історія літератури: українські “Гам-лети”.
4. Монолог Гамлета “Бути чи не бути?” у тлумаченнях Ю. Федьковича, М. Старицького, П. Куліша, В. Вера, Г. Кочура.
5. “Ромео і Джульєтта” В. Шекспіра в українських перекладах (порівняльний аналіз).
6. Лексичні, морфологічні, синтаксичні особливості перекладу драматургічних творів.

Література: а) основна [1; 2; 5; 7; 12];
б) додаткова [4; 9; 14; 16; 18]

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Вагомою складовою фундаментальної підготовки студентів є активне запровадження в систему академічної освіти самостійної теоретичної і практичної роботи студентів, методичних рекомендацій для написання рефератів.

Самостійна робота передбачає:

- попередню підготовку до практичних занять;
- розв’язання ситуаційних завдань, виконання завдань і вправ у позааудиторний час;
- підготовку до обговорення окремих питань;
- підготовку доповідей та рефератів англійською мовою;
- самостійне вивчення окремих питань тем курсу;
- огляд рекомендованої літератури англійською мовою.

ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Методи і форми поточного контролю індивідуальні. Поточний контроль знань здійснюється під час бесід, дискусій, у вигляді тестів, індивідуальних та фронтальних опитувань.

Аналіз знань і вмінь студентів здійснюється після поточного, рубіжного та підсумкового контролю. Співвідношення показників усіх видів контролю дає змогу скоригувати методи і форми навчальної роботи, вжити відповідних заходів щодо оптимізації навчального процесу.

Поточний контроль знань здійснюється щомісяця шляхом тестування вивчених тем курсу; підсумковий — наприкінці семестру за умови наявності позитивних оцінок поточного контролю шляхом проведення письмового іспиту.

Екзаменаційна картка складається з одного теоретичного питання і двох практичних завдань і передбачає:

- читання та переказ тексту відповідного напрямку;
- пояснення деяких термінів;
- вільну бесіду на запропоновану тему курсу.

Мета заліку — перевірити набуті знання з дисципліни, а також вміння визначати комунікативно-стильовий статус тексту, коментувати його семантико-стилістичні особливості та засоби їх відтворення у перекладі, пояснювати стратегію перекладацького рішення у різножанрових текстах.

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Актуальні проблеми художнього перекладу.
2. Основні теорії художнього перекладу.
3. Стиль художнього перекладу.
4. Функції художнього перекладу.
5. Методи художнього перекладу.
6. Потреба збереження образів художнього твору.
7. Історія українського художнього перекладу.
8. Порівняльний аналіз перекладу художнього тексту та його першотвору.
9. Структура художнього твору і переклад.
10. Відповідність перекладу першотвору.
11. Індивідуальність автора і особистість перекладача.
12. Деталь і ціле в художньому перекладі.
13. Переклад прозового твору і сучасна літературна мова.

14. Види прозових творів.
15. Особливості перекладу прозових творів.
16. Стил ь і стилізація при перекладі прозових творів.
17. Ідейна образна структура прозового твору.
18. Лексичні, морфологічні та синтаксичні труднощі при перекладі прозових творів.
19. Проблеми поетичного перекладу.
20. Ознаки вірша.
21. Переклад силабо-тонічних віршів.
22. Переклад силабічних віршів.
23. Передача античного (метричного) вірша.
24. Особливості перекладу драматургії.
25. Види драматургічних творів.
26. Принципи еквівалентності.
27. Естафета перекладів як історія літератури: українські “Гамлети”.
28. “Ромео і Джульєтта” В. Шекспіра в українських перекладах.
29. Лексичні, морфологічні, синтаксичні та стилістичні особливості перекладу драматичних творів.
30. Монолог Гамлета “Бути чи не бути?” у тлумаченнях Ю. Федьковича, М. Старицького, П. Куліша, В. Вера, Г. Кочура.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Актуальные проблемы художественного перевода.* — М., 1967.
2. *Ваніна І.* Українська шекспіріада. — К.: Мистецтво, 1964.
3. *Гачечиладзе Г. Р.* Введение в теорию художественного перевода. — Тбилиси: Изд-во Тбил. ун-та, 1970.
4. *Ковчанюк С. П.* Практика перекладу (3 досвіду перекладача). — К.: Дніпро, 1968.
5. *Комиссаров В. П.* Лингвистика перевода. — М., 1980.
6. *Коптілов В. В.* Актуальні питання українського художнього перекладу. — К.: Вид-во Київ. ун-ту, 1971.
7. *Коптілов В. В.* Першотвір і переклад. — К.: Дніпро, 1972.
8. *Корунець І. В.* A Course in the Theory and Practice of Translation. — Вінниця: Нова книга, 2002.
9. *Попович А.* Проблемы художественного перевода. — М., 1980.
10. *Текст и перевод.* — М., 1988.
11. *Тетради переводчика.* — М., 1962, 1988. — Вып. 1–21.
12. *Федоров А. В.* Искусство перевода и жизнь литературы. — Л., 1983.
13. *Федоров А. В.* Основы общей теории перевода. — М., 1983.

14. *Художественный перевод: Проблемы и суждения.* — М., 1986.
15. *Чередниченко А. И., Бех П. А.* Лингвистические проблемы воссоздания образа в поэтическом переводе: Тексты лекций. — К., 1980.
16. *Чуковский К. М.* Высокое искусство: О принципах художественного перевода. — М., 1983.
17. *Bell R. T.* Translation and Translating. — London, 1991.
18. *Translation Studies: The State of the Art.* — Amsterdam, 1991.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Основи художнього перекладу”.....	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Основи художнього перекладу”.....	4
Самостійна робота студентів.....	6
Форми поточного та підсумкового контролю.....	7
Питання до заліку.....	7
Список рекомендованої літератури.....	8

Відповідальний за випуск
Редактор
Комп’ютерне верстання

*Н. В. Медведєва
Л. М. Гримальська
Т. Г. Замура*

МАУП

Зам. № ВКЦ-1427

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП